

Vrijdag 31 augustus 1917 – ochtendeditie

Kosteloos vervoer van Belgische en Duitse kinderen.

De 3^e augustus jl. heeft de heer De Jong de volgende vragen gericht tot de minister van waterstaat:

1. Kan de minister mededelen, of door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen kosteloos plaatskaarten en gezelschapsbiljetten worden verstrekt voor Belgische kinderen en geleiders, die vervoerd worden door tussenkomst van het comité Oeuvre de la Santé de l'enfant belge, en aan Duitse kinderen en geleiders, die vervoerd worden door tussenkomst van de Nederlandse centrale voor vakantiekinderen uit Duitsland?
2. Worden voor de Nederlandse kinderen, die door de afdelingen van het Nederlands Centraal Genootschap voor kinderherstelling- en vakantiekolonies naar de koloniehuzen van het genootschap worden gezonden, deze faciliteiten door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen niet verleend en moet voor hen de volle prijs worden betaald?
3. Zo ja, is de minister bereid, bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen op verlening van deze faciliteiten voor de Nederlandse kinderen aan te dringen?

De minister van waterstaat heeft hierop op 28 augustus het volgende geantwoord:

1. Het vervoer van Belgische en Duitse kinderen en hun geleiders vindt niet kosteloos plaats. Door de spoorwegdienst wordt de normale vrachtprijs zonder enige vermindering geheven. De plaatsbewijzen, waarop het vervoer geschiedt, worden evenwel om redenen van administratieve aard niet dadelijk betaald,

maar naderhand verrekend. Gemakshalve wordt daarbij ook veel gebruik gemaakt van gezelschapsbiljetten, maar ook dan wordt niet de prijs van een gezelschapsbiljet, maar de normale vrachtprijs in rekening gebracht.

- 1°. Van de Belgische kinderen, vervoerd door bemiddeling van het comité Santé à l'enfance belge te 's Gravenhage, van het R. K. Huisvestingscomité te 's Hertogenbosch, van het Centraal Comité voor Joodse kinderen te Amsterdam en van het Comité voor Nederlandse kinderen in den vreemde te Amsterdam neemt het departement van binnenlandse zaken de reiskosten voor zijn rekening;
- 2°. Bij afschaffing van alle vrachtprijsreductie op 1 juli jl., is ook de voorheen verleende vermindering voor het vervoer van kinderen van vakantiekolonies tijdelijk opgeheven;
- 3°. Aangezien de op 1 juli jl. ingevoerde maatregelen tot beperking van het reizigersvervoer gedurende de zomermaanden algemeen moeten blijven gelden, kan daarvan voor bijzondere gevallen niet worden afgeweken.

Berlijn, 30 augustus. Officieel: Legergroep Rupprecht. De gevechtsactie in Vlaanderen bepaalde zich ook gisteren tot sterk vuur. In enige vakken ten oosten en noordoosten van Ieper deden de Engelsen 's ochtends aanvallen, onder andere ten zuidoosten van Wieltje, die met grote verliezen in ons vuur en met een handgemeen op niets uitliepen.

Berlijn, 30 augustus. De rustpoos in het algemene offensief van de entente heeft ook gisteren voortgeduurd.

In Vlaanderen beproefden de Engelsen alleen in de aanvalssector tussen de beide spoorlijnen Boezinge-Staden en Ieper-Roeselare een gedeeltelijke aanval tegen de Duitse stellingen ten noordoosten van Wieltje. Hij werd zonder mankeren afgeslagen.

De bedrijvigheid van de artillerie schommelde erg bij het storm- en regenachtige weer. Het vuur liep tegen drie uur in de middag op de Duitse stellingen ten noordoosten van Ieper op. Tegen de avond sloeg het ook op de kuststreek en op het front van het Hulsthoutse bos tot het kanaal van Hollebeke over. In de nacht werd een Engelse patrouille ten noorden van Langemark afgeweerd.

Havre, 30 augustus. Vanmiddag heeft de ministerraad vergaderd en zich bezig gehouden met verscheidene vraagstukken van buitenlandse politiek. Vervolgens heeft hij de aangelegenheid van de begrafenis van Belgische en geallieerde soldaten besproken. Het doel is, de bestaande wetgeving te vereenvoudigen en de beletselen voor het maken van kerkhoven in België weg te nemen.

Vrijdag 31 augustus 1917 – avondeditie

De rijkskanselier naar België.

Berlijn, 31 augustus. De rijkskanselier, die gisteravond zijn inspectiereis naar België ondernam, heeft in de trein de rapporten van de chef der politieke afdeling bij de gouverneur-generaal in België, freiherr von Lancken-Schaible, aangehoord. Gedurende de reis van Keulen naar Aken ontving de rijkskanselier op hun verzoek enkele vertegenwoordigers van de Rijns-Westfaalse nijverheid.

De onzijdigheid van België.

Londen, 30 augustus. Reuters agentschap heeft uit officiële bron het volgende ontvangen.

Naar aanleiding van de verklaringen van de Norddeutsche Allgemeine Zeitung, in een draadloos telegram uit Duitsland op de

21^e herhaald, dat Engeland in 1887 bereid was om oorlogvoerende troepen de mars door België toe te staan, wordt de aandacht op de volgende feiten gevestigd. Bij het begin van de oorlog erkende Duitsland het kwaad, dat het België berokkende en voerde daartoe aan, dat het de schending van Belgisch gebied door Frankrijk voorkwam. De 4^e augustus 1914 zegde Bethmann Hollweg: “Wij verkeren in een noodtoestand en nood breekt wet. Onze troepen hebben Luxemburg bezet. Misschien zijn ze België al binnengetrokken. Dit druist tegen de bepalingen van het volkenrecht in. De Franse regering heeft te Brussel verklaard dat ze de onzijdigheid van België wil eerbiedigen, zolang als de vijand ze ontziet, maar wij wisten, dat Frankrijk voor de inval gereed stond. Frankrijk kon wachten, maar wij niet. Wij waren gedwongen, de rechtmatige protesten van de regeringen van Luxemburg en België aan de kant te leggen. Het kwaad – ik spreek openhartig – dat we nu doen, zullen we trachten te herstellen, zodra onze militaire oogmerken zijn verwezenlijkt.”

De Duitse keizer heeft in zijn boodschap aan president Wilson, waarvan de Duitse pers thans niet langer de echtheid ontkent, met eigen hand geschreven: “Sir Edward Grey heeft mijn aanbod nooit in ernstige overweging genomen; hij heeft het nooit beantwoord, maar verklaarde integendeel, dat Engeland de onzijdigheid van België moest verdedigen, die door Duitsland geschonden was uit strategische overwegingen, terwijl er bericht ontvangen was, dat Frankrijk reeds toebereidselen maakte om België binnen te trekken en de Belgische koning en de Belgen mijn verzoek om doortocht onder waarborg voor de vrijheid van zijn land, geweigerd hadden.” De Duitsers hebben blijkbaar de onzin van het herhalen van deze onbewezen beschuldiging ingezien. Ze hebben een andere rechtvaardiging gevonden, die even ongegrond is. Ze herhalen deze af en toe, niettegenstaande de tegenspraak en hebben daarmee de

bedoeling uit de feiten de onschuld van Duitsland te bewijzen, bewerende, dat de Engelse regering in 1887 besloten had zich niet tegen de schending van de onzijdigheid van België door buitenlandse troepen te verzetten, mits alle schade, door de indringers aangericht, betaald zou worden. Deze bewering is onjuist en categorisch officieel tegengesproken de 18^e januari 1917.

De ongegrondheid daarvan werd aan het licht gesteld in de volgende verklaring, gepubliceerd door het departement van buitenlandse zaken op 14 maart 1917. "Ten spijt van deze ontkenning op 18 januari gaat de Duitse pers voort met zijn pogingen om de schending van België in 1914 goed te praten door de Britse regering er vals van te betichten de opvattingen, vervat in de anonieme brief, geschreven aan het blad The Standard van 4 februari 1887.

Het is waar, dat in de Standard van die datum een zodanige brief is verschenen, en dat daarover later in de Britse pers beschouwingen zijn verschenen; wel gevreesd werd dat door verkeerde voorstelling van wat was verschenen in de regeringspers, een onjuiste voorstelling van de houding der Britse regering mogelijk zou zijn. Als een gevolg van de mededelingen in de pers deelde de Britse gezant te Brussel, lord Vivian, met goedvinden van de Britse regering, aan de Belgische regering mede, dat geen gewicht behoorde te worden gehecht aan dagbladartikelen over de neutraliteit van België, daar ze niet geïnspireerd waren door de Britse regering en de opvattingen van die regering niet weergaven.

Bovendien deelde Lord Vivian aan de Belgische minister van buitenlandse zaken, prins de Chimay, mede, dat indien de Belgische regering meende, dat de Britse regering het eens was met de opvattingen van het blad in kwestie, dit de Britse regering zeer zou verdrieten. De Britse regering heeft nooit overwogen om de Belgische neutraliteit te schenden. Evenmin heeft zij – als

medeondertekenaar van het traktaat van België, waarbij vijf grote mogendheden de onafhankelijkheid van België garandeerden – er over gedacht er in te berusten, dat die neutraliteit door een andere mogendheid zou worden geschonden. De gebeurtenissen van 1914 zijn – indien nodig – daarvan een duidelijk bewijs.”

Zelfs indien er de geringste sporen van waarheid waren geweest in de beschuldigingen is het moeilijk in te zien, hoe de Duitsers gerechtvaardigd zijn geweest, het traktaat dat de neutraliteit van België waarborgt te behandelen als een vodge papier, zolang hun eigen ondertekening onder het verdrag niet was gedesavoueed.

De Norddeutsche Allgemeine Zeitung, die is uitgekozen als voertuig voor de Duitse lasteringen, is opnieuw tot de aanval overgegaan, en ze verklaart, dat ze nieuwe belangrijke documenten publiceert. In haar mededelingen is weinig nieuws en niets is waar. Deze herhaling van ongegronde, onovertuigende beschuldigingen bewijst het gebrek aan argumenten, waartoe Duitsland is teruggebracht bij het zoeken van enig excuus voor het monsterlijke onrecht, dat het beging door de schending van het Belgische grondgebied in de aanvang van de oorlog, die het zo overmoedig uitlokte.